TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2021. gada 20. maijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Jurisdikcija un nolēmumu atzīšana un izpilde civillietās un komerclietās – Regula (ES) Nr. 1215/2012 – Jurisdikcija apdrošināšanas jomā – 10. pants – 11. panta 1. punkta a) apakšpunkts – Iespēja apdrošinātāju, kura domicils ir kādā dalībvalstī, iesūdzēt citā dalībvalstī, ja prasību iesniedzis apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais vai apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs, tās vietas tiesās, kur ir prasītāja domicils – 13. panta 2. punkts – Cietušās puses tieša prasība pret apdrošinātāju – Piemērojamība personām – Jēdziens "cietusī puse" – Persona, kas profesionāli darbojas apdrošināšanas nozarē – Īpašā jurisdikcija – 7. panta 2. un 5. punkts – Jēdzieni "filiāle", "aģentūra" vai "cita struktūra"

Lietā C-913/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Rejonowy w Białymstoku* (Bjalistokas rajona tiesa, Polija) iesniedza ar 2019. gada 18. novembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 13. decembrī, tiesvedībā

CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

pret

Gefion Insurance A/S,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*], tiesneši N. Vāls [*N. Wahl*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] (referente) un J. Pasers [*J. Passer*], tiesneši,

ģenerāladvokāts: M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością* vārdā – *K. Janiec-Janowska*, *radca prawny*,

– *Gefion Insurance A/S* vārdā – *I. Łyszkiewicz*, *radca prawny*,

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

– Eiropas Komisijas vārdā – *M. Heller* un *B. Sasinowska*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – poļu.

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 14. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.) 13. panta 2. punktu, lasot to kopsakarā ar tās 10. pantu un 7. panta 2. un 5. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp Polijā dibinātu sabiedrību ar ierobežotu atbildību *CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością* (turpmāk tekstā – "*CNP*") un apdrošināšanas sabiedrību *Gefion Insurance A/S* (turpmāk tekstā – "*Gefion*"), kuras juridiskā adrese ir Dānijā, par kaitējuma, kas radies ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, atlīdzināšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 1215/2012

3 Regulas Nr. 1215/2012 15., 18. un 34. apsvērumā ir paredzēts:

"(15) Jurisdikcijas noteikumiem vajadzētu būt ļoti paredzamiem, un tiem būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils. Jurisdikcijai vienmēr vajadzētu būt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās strīda priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru. Juridiskas personas domicils jānosaka autonomi, lai kopējos noteikumus padarītu pārskatāmākus un novērstu jurisdikcijas kolīzijas.

[..]

(18) Saistībā ar apdrošināšanas līgumiem, patērētāju līgumiem un darba līgumiem vājākajai pusei vajadzētu būt aizsargātai ar jurisdikcijas normām, kas ir labvēlīgākas tās interesēm, nekā to paredz vispārējie noteikumi.

[..]

(34) Būtu jānodrošina nepārtrauktība starp [1968. gada 27. septembra Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar turpmākām konvencijām attiecībā uz jaunu dalībvalstu pievienošanos šai konvencijai], [Padomes] Regulu (EK) Nr. 44/2001 [(2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.)] un šo regulu, un tālab būtu jānosaka pārejas noteikumi. Šī pati nepārtrauktības vajadzība attiecas uz [šīs] konvencijas un regulu, kas to aizstāj, interpretāciju Eiropas Savienības Tiesā."

4 Regulas Nr. 1215/2012 II nodaļā "Jurisdikcija" 1. iedaļā "Vispārīgi noteikumi" ir ietverts šīs regulas 4.–6. pants.

5 Minētās regulas 4. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt minētās dalībvalsts tiesā neatkarīgi no viņu pilsonības."

6 Saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 5. panta 1. punktu:

"Personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citas dalībvalsts tiesā vienīgi saskaņā ar šīs nodaļas 2. līdz 7. iedaļā izklāstītajiem noteikumiem."

7 Minētās regulas II nodaļas 2. iedaļā "Īpašā jurisdikcija" tostarp ir ietverts tās 7. pants, kurā ir noteikts:

"Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citā dalībvalstī:

[..]

2) lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu, – tās vietas tiesās, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu;

[..]

5) attiecībā uz strīdu, kas izriet no filiāles, aģentūras vai citas struktūras darbības – filiāles, aģentūras vai cita struktūras atrašanās vietas tiesās;

[..]."

8 Regulas Nr. 1215/2012 II nodaļas 3. iedaļā "Jurisdikcija lietās, kas attiecas uz apdrošināšanu" ir ietverts šīs regulas 10.–16. pants.

9 Minētās regulas 10. pants ir formulēts šādi:

"Lietās, kas attiecas uz apdrošināšanu, jurisdikciju nosaka atbilstīgi šai iedaļai, neskarot 6. pantu un 7. panta 5. punktu."

10 Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punktā ir noteikts:

"Apdrošinātāju, kura domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt:

a) tās dalībvalsts tiesās, kurā ir viņa domicils;

b) citā dalībvalstī, ja prasību iesniedzis apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais vai apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs – tās vietas tiesās, kur ir prasītāja domicils; vai

[..]."

11 Šīs regulas 12. pantā ir noteikts:

"Attiecībā uz atbildības apdrošināšanu vai nekustamā īpašuma apdrošināšanu apdrošinātāju turklāt var iesūdzēt tās vietas tiesās, kur iestājies notikums, kas rada kaitējumu. Tas pats attiecas uz gadījumiem, kad uz kustamo un nekustamo īpašumu attiecas tā pati apdrošināšanas polise un abus negatīvi ietekmējis viens un tas pats gadījums."

12 Minētās regulas 13. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Attiecībā uz atbildības apdrošināšanu apdrošinātāju – ja to ļauj attiecīgās tiesas tiesību akti – var arī piesaistīt prasībai, ko pret apdrošināto cēlusi cietusī puse.

2. Šīs regulas 10., 11. un 12. pantu piemēro prasībām, ko cietusī puse cēlusi tieši pret apdrošinātāju, ja šādas tiešas prasības ir atļautas."

Direktīva 2009/138/EK

13 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV 2009, L 335, 1. lpp.) 145. panta "Filiāļu nodibināšanas nosacījumi" 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka apdrošināšanas sabiedrība, kas vēlas dibināt filiāli citas dalībvalsts teritorijā, par to paziņo savas piederības dalībvalsts uzraudzības iestādēm.

Uz jebkuru sabiedrības pastāvīgu darbību [klātbūtni] dalībvalstī attiecina tādus pašus nosacījumus kā uz filiāli, pat ja tā nav filiāles formā, bet ir tikai birojs, ko vada pašas sabiedrības personāls vai neatkarīga persona, kam piešķirtas pastāvīgas pilnvaras rīkoties sabiedrības vārdā[, kā to darītu aģentūra]."

14 Šīs direktīvas 151. pantā "Nediskriminējoša attieksme pret personām, kas iesniedz prasības" ir noteikts:

"Uzņēmēja dalībvalsts prasa nedzīvības apdrošināšanas sabiedrībai nodrošināt to, ka personām, kas iesniedz prasības sakarā ar attiecīgās dalībvalsts teritorijā notikušiem negadījumiem, netiek radīti nelabvēlīgāki apstākļi tikai tādēļ, ka sabiedrība apdrošina pret I pielikuma A daļas 10. apdrošināšanas veida risku, izņemot pārvadātāju atbildību, sniedzot pakalpojumus, nevis izmantojot iestādi [iedibinājumu] šajā valstī."

15 Minētās direktīvas 152. pantā "Pārstāvis" ir paredzēts:

"1. Direktīvas 151. pantā minētajām vajadzībām uzņēmēja dalībvalsts prasa nedzīvības apdrošināšanas sabiedrībai iecelt pārstāvi, kas pastāvīgi dzīvo vai veic uzņēmējdarbību šīs dalībvalsts teritorijā, uzdodot viņam apkopot visu vajadzīgo informāciju, kas saistīta ar prasībām, un piešķirot viņam pietiekamas pilnvaras pārstāvēt sabiedrību attiecībās ar personām, kam nodarīts kaitējums un kas varētu iesniegt prasības, ietverot šādu prasību apmaksu, kā arī pārstāvēt vai, vajadzības gadījumā, nodrošināt sabiedrības pārstāvību attiecīgās dalībvalsts tiesās un iestādēs sakarā ar šīm prasībām.

[..]

3. Pārstāvja iecelšana nav filiāles atvēršana 145. panta nozīmē.

[..]"

Polijas tiesības

16 Saskaņā ar *kodeks postępowania cywilnego* (Civilprocesa kodekss) 1099. pantu tiesa, kurā celta prasība, pēc savas ierosmes jebkurā tiesvedības stadijā pārbauda iespējamo valsts tiesu jurisdikcijas izskatīt lietu neesamību un atzīst prasību par nepieņemamu jurisdikcijas neesamības gadījumā. Valstu tiesu jurisdikcijas neesamība ir pamats atzīt tiesvedību par spēkā neesošu.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

17 2018. gada 28. februārī Polijā notika ceļu satiksmes negadījums, kurā sadūrās divi transportlīdzekļi. Par negadījumu atbildīgā persona pirms tam bija noslēgusi ar *Gefion* mehānisko transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līgumu.

18 2018. gada 1. martā cietusī persona par atlīdzību paņēma nomā aizstājēju transportlīdzekli remontdarbnīcā, kurai tā bija uzticējusi sava bojātā transportlīdzekļa remontu. Apmaksājot šo nomas pakalpojumu, minētā persona atbilstoši līgumam par prasījuma cesiju cedēja remontdarbnīcai prasījumu pret *Gefion*. 2018. gada 25. jūnijā saskaņā ar jaunu prasījuma cesijas līgumu remontdarbnīca cedēja šo pašu prasījumu *CNP*.

19 Ar 2018. gada 25. jūnija vēstuli *CNP* pieprasīja *Gefion* samaksāt tai rēķinā par aizstājēja transportlīdzekļa nomu norādīto summu. Šis pieprasījums tika nosūtīts uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību *Polins spółka z ograniczoną odpowiedzialnością* (turpmāk tekstā – "*Polins*") – kas reģistrēta Žihlinā [*Żychlin*] (Polija) un, kā izriet no iesniedzējtiesas nolēmuma, pārstāv Polijā *Gefion* intereses – adresi.

20 Ar 2018. gada 16. augusta vēstuli *Crawford Polska sp. z o.o.*, kas ir Polijā reģistrēta sabiedrība un kam *Gefion* bija uzticējusi atlīdzības prasījumu nokārtošanu, daļēji apstiprināja rēķinu par aizstājēja transportlīdzekļa nomu un piešķīra *CNP* daļu no summas, kas bija norādīta rēķinā par šo nomu.

21 Šīs vēstules nobeiguma daļā *Crawford Polska* norādīja, ka pārsūdzību pret šo sabiedrību – kā *Gefion* apstiprinātu struktūru – vai tieši pret *Gefion* var iesniegt "vai nu atbilstoši vispārējiem jurisdikcijas noteikumiem, vai arī apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā, apdrošināšanas atlīdzības saņēmēja vai ar apdrošināšanas līgumu pilnvarotās personas domicila vai juridiskās adreses atrašanās tiesā".

22 2018. gada 20. augustā *CNP* cēla pret *Gefion* prasību *Sąd Rejonowy w Białymstoku* (Bjalistokas rajona tiesa, Polija). Attiecībā uz šīs tiesas starptautisko jurisdikciju *CNP* atsaucās uz *Gefion* publiskotu informāciju par to, ka *Polins* ir galvenais *Gefion* pārstāvis Polijā. *CNP* lūdza, lai *Gefion* adresētie paziņojumi tiktu pārsūtīti uz *Polins* adresi.

23 2018. gada 11. decembrī minētā tiesa izdeva maksājuma rīkojumu.

24 *Gefion* iebilda pret maksājuma rīkojumu, apstrīdot Polijas tiesu jurisdikciju izskatīt šo strīdu. Proti, pēc tam, kad *Gefion* bija norādījusi, ka *CNP* profesionāli nodarbojas ar tādu prasījumu iegādi, kuri izriet no apdrošināšanas līgumiem, tā secināja, ka *CNP* nav apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā vai apdrošināšanas atlīdzības saņēmēja statusa Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē un ka attiecīgi lietā, kura attiecas uz apdrošināšanu, tai nav iespējas celt prasību tiesā citā dalībvalstī, kas nav apdrošinātāja domicila dalībvalsts.

25 Turklāt *Gefion* atsaucās uz 2018. gada 31. janvāra spriedumu *Hofsoe* (C-106/17, EU:C:2018:50), apgalvodama, ka, ņemot vērā aizsardzības funkciju, kāda ir Regulas Nr. 1215/2012 13. panta 2. punktam, personai, kura veic profesionālu darbību apdrošināšanas atlīdzību prasījumu piedziņas jomā kā šādu prasījumu līgumisks cesionārs, nevar tikt piešķirta speciālā aizsardzība, ko veido iespēja izmantot īpašās jurisdikcijas noteikumus, kuri ir paredzēti šīs regulas II nodaļas 3. iedaļā.

26 *CNP* iebilda, norādot, ka *Gefion* ir iekļauta to dalībvalstu un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstu apdrošināšanas sabiedrību sarakstā, par kuriem tika paziņots *Komisja Nadzoru Finansowego* (Finanšu uzraudzības komisija, Polija), ka *Gefion* pārdod apdrošināšanas polises Polijā un ka nav pieļaujams, ka subjekts, kas pārņem prasījumu no cietušās personas, nevarētu pieprasīt pamatlietā aplūkoto remonta izmaksu atlīdzināšanu tās vietas tiesā, kurā ir radies apdrošināšanas gadījums un tika veikts remonts.

27 Iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai konkrētajā gadījumā *CNP* var pamatoti atsaukties uz jurisdikcijas noteikumiem, kas ietverti Regulas Nr. 1215/2012 II nodaļas 3. iedaļā. Konkrētāk, tā vēlas noskaidrot, vai *CNP*, kas ir uzņēmums, kurš no cietušās personas ir iegādājies no civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas izrietošu prasījumu pret apdrošinātāju, ir tiesības uz aizsardzību, kas saskaņā ar šīs iedaļas noteikumiem ir paredzēta tikai vājākajām pusēm tiesiskajās attiecībās. Minētās tiesas ieskatā, drīzāk būtu jāpiemēro šīs regulas II nodaļas 2. iedaļas noteikumi, konkrētāk – minētās regulas 7. panta 2. punkts vai 7. panta 5. punkts. Visbeidzot, tai ir šaubas par jēdzienu "filiāle", "aģentūra" vai "cita struktūra" interpretāciju šī 7. panta 5. punkta izpratnē.

28 Šajos apstākļos *Sąd Rejonowy w Białymstoku* (Bjalistokas rajona tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Regulas Nr. 1215/2012] 13. panta 2. punkts, skatīts kopā ar 10. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka strīdā starp uzņēmēju, kas ir ieguvis no cietušās personas prasījuma tiesības pret apdrošināšanas sabiedrību, kuras izriet no civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas, un šo [civiltiesiskās atbildības] apdrošināšanas sabiedrību, nav izslēgta tiesas jurisdikcijas noteikšana uz šīs regulas 7. panta 2. punkta vai 7. panta 5. punkta pamata?

2) Ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde – vai [Regulas Nr. 1215/2012] 7. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka komercsabiedrība, kas darbojas dalībvalstī un atlīdzina materiālo kaitējumu mehānisko transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas ietvaros, rīkojoties atbilstīgi līgumam, kurš ir noslēgts ar apdrošināšanas sabiedrību ar domicilu citā dalībvalstī, ir tās filiāle, aģentūra vai cita struktūra?

3) Ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde – vai [Regulas Nr. 1215/2012] 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nosaka neatkarīgu jurisdikcijas noteikšanas pamatu dalībvalsts, kur noticis kaitējumu izraisījušais gadījums, tiesai, kurā kreditors, kas no cietušās personas ir ieguvis prasījuma tiesības, kuras izriet no civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas, ceļ prasību pret apdrošināšanas sabiedrību, kuras domicils ir citā dalībvalstī?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un trešo jautājumu

29 Ar pirmo un trešo jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 1215/2012 13. panta 2. punkts, lasot to kopsakarā ar tās 10. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka tiesas jurisdikcija strīdā starp profesionālu subjektu, kas ir ieguvis prasījuma tiesības, kuras sākotnēji bija cietušajai pusei pret civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas sabiedrību, no vienas puses, un šo pašu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas sabiedrību, no otras puses, tiek balstīta – attiecīgā gadījumā autonomi – uz šīs regulas 7. panta 2. punktu vai 7. panta 5. punktu.

30 Ievadam ir jāatgādina – tā kā saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 34. apsvērumu ar to atceļ un aizstāj Regulu Nr. 44/2001, ar kuru savukārt tika aizstāta 1968. gada 27. septembra Konvencija par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās, redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar turpmākām konvencijām attiecībā uz jaunu dalībvalstu pievienošanos šai konvencijai, šo pēdējo minēto juridisko instrumentu noteikumu interpretācija, ko sniegusi Tiesa, ir piemērojama arī Regulai Nr. 1215/2012, kad šīs tiesību normas var tikt uzskatītas par "līdzvērtīgām" (spriedums, 2020. gada 9. jūlijs, *Verein für Konsumenteninformation*, C-343/19, EU:C:2020:534, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

31 Saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 4. panta 1. punktu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, principā iesūdz minētās dalībvalsts tiesās. Tomēr šīs regulas 5. panta 1. punktā atkāpes kārtā ir paredzēts, ka šīs personas var iesūdzēt citas dalībvalsts tiesās saskaņā ar minētās regulas II nodaļas 2. līdz 7. iedaļā izklāstītajiem noteikumiem.

32 Runājot konkrētāk par šīs II nodaļas 3. iedaļu "Jurisdikcija lietās, kas attiecas uz apdrošināšanu", tajā ir noteikta autonoma sistēma tiesu jurisdikcijas sadalei lietās apdrošināšanas jomā (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2005. gada 12. maijs, *Société financière et industrielle du Peloux*, C-112/03, EU:C:2005:280, 29. punkts).

33 Proti, Regulas Nr. 1215/2012 10. pantā ir precizēts, ka lietās, kas attiecas uz apdrošināšanu, jurisdikciju nosaka atbilstoši šīs 3. iedaļas, kura ietver šīs regulas 10.–16. pantu, noteikumiem, neskarot minētās regulas 6. pantu un 7. panta 5. punktu.

34 No tā izriet, ka Regulas Nr. 1215/2012 II nodaļas 3. iedaļā tiesu jurisdikcija apdrošināšanas jomā ir regulēta autonomi – tādējādi, ka, izņemot pašā šajā 3. iedaļā paredzētos jurisdikcijas pamatus, šajā jomā nav piemērojami citi jurisdikcijas pamati, izņemot tos, uz kuriem ir skaidra atsauce šīs regulas 10. pantā, proti, jurisdikcijas pamatus, kas paredzēti minētās regulas 6. pantā un 7. panta 5. punktā.

35 Līdz ar to, tā kā Regulas Nr. 1215/2012 10. pantā nav atsauces uz šīs regulas 7. panta 2. punktu, šī pēdējā minētā tiesību norma nevar tikt piemērota, ja strīds – ciktāl runa ir par tiesu jurisdikciju – ietilpst minētās regulas II nodaļas 3. iedaļas piemērošanas jomā.

36 Šādu interpretāciju apstiprina Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 12. panta saturs, kuros ir paredzēti jurisdikcijas noteikumi, kas ir analogi tiem, kuri ietverti attiecīgi šīs regulas 4. panta 1. punktā un 7. panta 2. punktā.

37 Turklāt ir jānorāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 13. panta 2. punktu tās 10.–12. pants ir piemērojams prasībām, ko cietusī puse cēlusi tieši pret apdrošinātāju, ja šādas tiešas prasības ir atļautas.

38 Šajā ziņā šīs regulas 13. panta 2. punktā šādi veiktās atsauces mērķis ir pievienot prasītāju sarakstam, kas ir ietverts šīs regulas 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā, personas, kurām ir nodarīts kaitējums, šo personu loku tomēr neierobežojot tādējādi, ka tajā ietilptu tikai personas, kas ir cietušas tieši (pēc analoģijas, attiecībā uz Regulu Nr. 44/2001, skat. spriedumu, 2017. gada 20. jūlijs, *MMA IARD*, C-340/16, EU:C:2017:576, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

39 Tajā pašā laikā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 18. apsvērumu tās II nodaļas 3. iedaļas mērķis ir aizsargāt vājāko pusi līgumattiecībās, piemērojot jurisdikcijas noteikumus, kas ir labvēlīgāki šīs puses interesēm nekā vispārējie noteikumi, un ka šīs mērķis nozīmē, ka minētajā iedaļā paredzētie īpašie jurisdikcijas noteikumi nav attiecināmi uz personām, attiecībā uz kurām šī aizsardzība nav attaisnota (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 27. februāris, *Balta*, C-803/18, EU:C:2020:123, 27. un 44. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

40 Lai gan cietušās personas tiesību cesionāram, kuru pašu var uzskatīt par vājāko pusi, ir jāspēj izmantot īpašos tiesu jurisdikcijas noteikumus, kas ir definēti Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 13. panta 2. punktā, šīs tiesību normas aplūkojot kopā, tomēr attiecībās starp personām, kas profesionāli darbojas apdrošināšanas jomā, nav pamatota nekāda speciāla aizsardzība, jo nevar pieņemt, ka kāda no tām atrodas vājākā pozīcijā nekā otra (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 31. janvāris, *Hofsoe*, C-106/17, EU:C:2018:50, 39. un 42. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

41 Tiesa tādējādi ir secinājusi, ka sociālās apdrošināšanas iestāde, kas ir ceļu satiksmes negadījumā tieši cietušās personas prasījumu likumīgā cesionāre, nevar pamatoties uz kopā aplūkotiem Regulas Nr. 44/2001 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 11. panta 2. punkta noteikumiem, kas atbilst attiecīgi Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktam un 13. panta 2. punktam, lai celtu tiešu prasību savas iedibināšanās dalībvalsts tiesās pret personas, kura, iespējams, ir atbildīga par minēto ceļu satiksmes negadījumu, apdrošinātāju, kas ir iedibināts citā dalībvalstī (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 17. septembris, *Vorarlberger Gebietskrankenkasse*, C-347/08, EU:C:2009:561, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).

42 Tiesa ir nospriedusi arī, ka personai, kura veic profesionālu darbību apdrošināšanas atlīdzību prasījumu piedziņas jomā kā šādu prasījumu līgumisks cesionārs, nevar tikt piešķirta speciālā aizsardzība, ko sniedz *forum actoris* (spriedums, 2018. gada 31. janvāris, *Hofsoe*, C-106/17, EU:C:2018:50, 43. punkts).

43 Konkrētajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *CNP* nodarbojas ar prasījumu piedziņu no apdrošināšanas sabiedrībām. Šis apstāklis, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, liedz šo sabiedrību uzskatīt par pusi, kuras būtu vājākā pozīcijā nekā pretējā puse šī sprieduma 40.–42. punktā minētās judikatūras izpratnē, un tādēļ tā nevar izmantot Regulas Nr. 1215/2012 10.–16. pantā paredzētos īpašos noteikumus par tiesu jurisdikciju.

44 Ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā šo secinājumu, tiesu jurisdikcija strīdā starp profesionālu subjektu, kas ir ieguvis prasījuma tiesības pret apdrošināšanas sabiedrību, kuras sākotnēji bija cietušajai pusei, no vienas puses, un šo pašu apdrošināšanas sabiedrību, no otras puses, var tikt balstīta uz Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 2. punktu vai 7. panta 5. punktu.

45 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi – tā kā Regulas Nr. 44/2001 II nodaļas 3. iedaļa neattiecas uz prasību, ko viens apdrošinātājs ir cēlis pret otru apdrošinātāju, šādai prasībai var būt piemērojams minētās nodaļas 2. iedaļā ietvertais šīs regulas 6. panta 2. punkts, ja šī prasība atbilst minētajā normā paredzētajam gadījumam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. janvāris, *SOVAG*, C-521/14, EU:C:2016:41, 31. punkts).

46 Pēc analoģijas ir jāsecina, ka gadījumā, kad Regulas Nr. 1215/2012 II nodaļas 3. iedaļa nav piemērojama prasībai tādēļ, ka nav puses, kas būtu vājākā pozīcijā nekā otra puse, uz šo prasību var attiekties šīs pašas nodaļas 2. iedaļas noteikumi, it īpaši šīs regulas 7. panta 2. punkts vai 7. panta 5. punkts, pat ja runa ir par strīdu apdrošināšanas jomā, ciktāl minētajās tiesību normās izklāstītie to piemērošanas nosacījumi ir īstenojušies.

47 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1215/2012 13. panta 2. punkts, lasot to kopsakarā ar tās 10. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav piemērojams strīdā starp profesionālu subjektu, kas ir ieguvis prasījuma tiesības, kuras sākotnēji bija cietušajai pusei pret civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas sabiedrību, no vienas puses, un šo pašu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas sabiedrību, no otras puses, un tādēļ tas neliedz tiesas jurisdikciju šādā strīdā balstīt attiecīgā gadījumā uz šīs regulas 7. panta 2. punktu vai 7. panta 5. punktu.

Par otro jautājumu

48 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka sabiedrība, kas vienā dalībvalstī saskaņā ar līgumu, kurš noslēgts ar citā dalībvalstī iedibinātu apdrošināšanas sabiedrību, šīs pēdējās minētās sabiedrības vārdā un labā veic kaitējuma atlīdzināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, ir jāuzskata par filiāli, aģentūru vai citu struktūru šīs tiesību normas izpratnē.

49 Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir jāatgādina, ka, tikai atkāpjoties no Regulas Nr. 1215/2012 4. panta 1. punktā ietvertā vispārējā noteikuma par atbildētāja domicila dalībvalsts tiesu jurisdikciju, šīs regulas II nodaļas 2. iedaļā ir paredzēti daži īpašās jurisdikcijas gadījumi, tostarp minētās regulas 7. panta 5. punktā paredzētais gadījums. Tā kā filiāles, aģentūras vai citas struktūras atrašanās vietas tiesu jurisdikcija attiecībā uz strīdiem, kas izriet no to darbības, minētās tiesību normas izpratnē ir īpašās jurisdikcijas noteikums, tas ir jāinterpretē autonomi un šauri, tātad nepieļaujot interpretāciju, kura pārsniegtu šajā pašā regulā tieši paredzētos gadījumus (pēc analoģijas, attiecībā uz Regulas Nr. 44/2001 5. panta 5. punktu, skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-27/17, EU:C:2018:533, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

50 Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 5. punktā šādi paredzētais īpašās jurisdikcijas noteikums ir balstīts uz īpaši ciešu saikni starp strīdu un tiesām, kurās tas var tikt iesniegts izskatīšanai, kas pareizas tiesvedības un procesa lietderīgas organizācijas apsvērumu dēļ attaisno jurisdikcijas piešķiršanu šīm tiesām (pēc analoģijas, attiecībā uz Regulas Nr. 44/2001 5. panta 5. punktu, skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-27/17, EU:C:2018:533, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

51 Šajā ziņā saskaņā ar Tiesas judikatūru divi kritēriji ļauj noteikt, vai strīds izriet no filiāles, aģentūras vai citas struktūras darbības Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 5. punkta izpratnē.

52 Pirmkārt, ar jēdzieniem "filiāle", "aģentūra" un "cita struktūra" šīs tiesību normas izpratnē tiek prezumēta darījumu veikšanas centra esamība, kas ilgtermiņā ārēji izpaužas kā galvenā uzņēmuma atzars. Šim centram ir jābūt vadībai, un materiālā ziņā tam ir jābūt aprīkotam tā, lai tas būtu spējīgs risināt lietišķas sarunas (slēgt darījumus) ar trešām personām tādējādi, ka šīm personām nav tieši jākontaktējas ar galveno uzņēmumu. Otrkārt, lietai ir jāattiecas vai nu uz darbībām, kas saistītas ar filiāles darbību, vai arī saistībām, ko tā uzņēmusies galvenā uzņēmuma vārdā, ja šīs saistības ir jāizpilda valstī, kurā šī filiāle atrodas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 19. jūlijs, *Mahamdia*, C-154/11, EU:C:2012:491, 48. punkts; 2018. gada 5. jūlijs, *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-27/17, EU:C:2018:533, 59. punkts, un 2019. gada 11. aprīlis, *Ryanair*, C-464/18, EU:C:2019:311, 33. punkts).

53 Konkrētajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmumā sniegtajām norādēm izriet, ka, lai gan *Gefion* intereses Polijā pārstāv divas sabiedrības, proti, *Polins* un *Crawford Polska*, tieši pēdējo minēto sabiedrību *Gefion* ir pilnvarojusi veikt pamatlietā aplūkoto atlīdzības prasījumu apmaksāšanu. Līdz ar to ir jāsecina, ka iesniedzējtiesa jautājumu Tiesai par Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 5. punkta tvērumu uzdod saistībā ar *Crawford Polska* darbību.

54 Attiecībā uz pirmo kritēriju, kas noteikts šī sprieduma 52. punktā atgādinātajā judikatūrā, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka – neskarot faktu vērtējumu, kas ir jāveic iesniedzējtiesai, – *Crawford Polska* ir saskaņā ar Polijas tiesībām dibināta sabiedrība ar ierobežotu atbildību un tātad tai kā juridiskai personai ir patstāvīga juridiska pastāvēšana un sava vadība.

55 Turklāt saskaņā ar *Gefion* sniegtā pilnvarojuma formulējumu *Crawford Polska* ir tiesības "pilnīgi izskatīt [atlīdzības] prasījumus", un iesniedzējtiesa arī ir precizējusi, ka *Crawford Polska* ir visas pilnvaras veikt darbību, kas rada tiesiskas sekas apdrošināšanas sabiedrībai, un rīkoties *Gefion* vārdā un labā.

56 Līdz ar to, kā secinājumu 63. punktā būtībā ir norādījis ģenerāladvokāts, ņemot vērā minēto pilnvarojumu, šķiet, ka *Crawford Polska* ir visas pilnvaras veikt atlīdzības prasījumu nokārtošanas un apmaksāšanas darbību, kā rezultātā apdrošināšanas sabiedrībai rodas tiesiskas sekas, un līdz ar to *Crawford Polska* ir jāuzskata par darījumu veikšanas centru, kas ilgtermiņā ārēji izpaužas kā galvenā uzņēmuma atzars.

57 Savukārt iesniedzējtiesai būs jāpārbauda, vai šis centrs materiālā ziņā ir aprīkots tā, ka tas ir spējīgs risināt lietišķas sarunas (slēgt darījumus) ar trešām personām tādējādi, ka šīm personām nav tieši jākontaktējas ar galveno uzņēmumu.

58 Attiecībā uz otro kritēriju, kas izriet no šī sprieduma 52. punktā atgādinātās judikatūras, vispirms ir jānorāda, ka pamatlietu nevar uzskatīt par tādu, kas attiecas uz darbībām saistībā ar *Crawford Polska* darbību, jo tā neattiecas uz līgumiskām vai ārpuslīgumiskām tiesībām un pienākumiem saistībā ar pašas šīs sabiedrības pārvaldību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1978. gada 22. novembris, *Somafer*, 33/78, EU:C:1978:205, 13. punkts).

59 Tālāk, runājot par to, vai pamatlieta attiecas uz saistībām, kuras *Crawford Polska* būtu uzņēmusies *Gefion* vārdā, šī sprieduma 53. punktā ir atgādināts, ka *Gefion* ir pilnvarojusi *Crawford Polska* veikt pamatlietā aplūkoto atlīdzības prasījumu nokārtošanu un apmaksāšanu. Turklāt no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka tieši *Crawford Polska* ir pieņēmusi *Gefion* vārdā un labā lēmumu piešķirt *CNP* tikai daļu no pieprasītās atlīdzības. Kā secinājumu 66. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, ja iesniedzējtiesa šo apstākli apstiprinātu, no tā izrietētu, ka *Crawford Polska* ir bijusi ne tikai vienkāršs starpnieks, kas būtu atbildīgs par informācijas nodošanu, bet ir aktīvi veicinājusi juridisko situāciju, kuras rezultātā ir izcēlies strīds pamatlietā. Tātad šis strīds, ņemot vērā *Crawford Polska* iesaistīšanos tiesiskajās attiecībās starp pamatlietas pusēm, būtu jāuzskata par tādu, kas attiecas uz saistībām, kuras *Crawford Polska* ir uzņēmusies *Gefion* vārdā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 11. aprīlis, *Ryanair*, C-464/18, EU:C:2019:311, 34. un 35. punkts).

60 Visbeidzot, runājot par argumentu, kuru netieši ir izvirzījusi iesniedzējtiesa, kā arī *Gefion* un Eiropas Komisija un saskaņā ar kuru jēdzieni "filiāle", "aģentūra" un "cita struktūra" Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 5. punkta izpratnē ir jāinterpretē, ņemot vērā Direktīvu 2009/138, it īpaši šīs direktīvas 145. un 152. pantā ietvertos jēdzienus "pastāvīga darbība [klātbūtne]" un "pārstāvis", pietiek norādīt, ka Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 5. punkts ir jāinterpretē autonomi, ievērojot šīs tiesību normas sistēmu un mērķus, kā ģenerāladvokāts norādījis secinājumu 72. punktā, un atbilstoši specifiskajiem kritērijiem, kas izstrādāti judikatūrā attiecībā uz šo tiesību normu.

61 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka sabiedrība, kas vienā dalībvalstī saskaņā ar līgumu, kurš noslēgts ar citā dalībvalstī iedibinātu apdrošināšanas sabiedrību, šīs pēdējās minētās sabiedrības vārdā un labā veic kaitējuma atlīdzināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, ir jāuzskata par filiāli, aģentūru vai citu struktūru šīs tiesību normas izpratnē, ja šī sabiedrība

– ilgtermiņā ārēji izpaužas kā apdrošināšanas sabiedrības atzars, kā arī

– tai ir vadība un tā materiālā ziņā ir aprīkota tā, ka šī sabiedrība ir spējīga risināt lietišķas sarunas (slēgt darījumus) ar trešām personām tādējādi, ka šīm personām nav tieši jākontaktējas ar apdrošināšanas sabiedrību.

Par tiesāšanās izdevumiem

62 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 13. panta 2. punkts, lasot to kopsakarā ar tās 10. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav piemērojams strīdā starp profesionālu subjektu, kas ir ieguvis prasījuma tiesības, kuras sākotnēji bija cietušajai pusei pret civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas sabiedrību, no vienas puses, un šo pašu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas sabiedrību, no otras puses, un tādēļ tas neliedz tiesas jurisdikciju šādā strīdā balstīt attiecīgā gadījumā uz šīs regulas 7. panta 2. punktu vai 7. panta 5. punktu.**

2) **Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka sabiedrība, kas vienā dalībvalstī saskaņā ar līgumu, kurš noslēgts ar citā dalībvalstī iedibinātu apdrošināšanas sabiedrību, šīs pēdējās minētās sabiedrības vārdā un labā veic kaitējuma atlīdzināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, ir jāuzskata par filiāli, aģentūru vai citu struktūru šīs tiesību normas izpratnē, ja šī sabiedrība**

   – **ilgtermiņā ārēji izpaužas kā apdrošināšanas sabiedrības atzars, kā arī**

   – **tai ir vadība un tā materiālā ziņā ir aprīkota tā, ka šī sabiedrība ir spējīga risināt lietišķas sarunas (slēgt darījumus) ar trešām personām tādējādi, ka šīm personām nav tieši jākontaktējas ar apdrošināšanas sabiedrību.**

[Paraksti]